

Försäkringsvillkor

Tjänstepension med traditionell förvaltning

Försäkringsvillkor 545
Försäkringsvillkoren gäller för försäkringar
tecknade från och med 2017-01-01.
Senast uppdaterad 2021-03-01
Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam

Innehåll

Villkor för Tjänstepension	3
Försäkringsavtalet	3
Folksams rätt att ändra försäkringsvillkoren och försäkringen	3
Försäkringens ikraftträdande	4
Premiebetalning	4
Premier och pensionsbelopp	4
Garantivärde (tekniskt återköpsvärde)	5
Antaganden	5
Överskott och försäkringskapital	5
Avbruten premiebetalning	6
Ålderspension	6
Återbetalningsskydd	7
Förmånstagare	7
Ändring av avtalet	8
Utbetalning av försäkringsbelopp	9
Dröjsmålsränta	9
Flytträtt	9
Force majeure	11
Skydd av personuppgifter	11
Information	12
Avgifter och skatt	12
Kapitalförvaltning i Folksam	13
Kollektiv konsolideringsnivå	13
Försäkringsbelopp	14
Om vi inte skulle komma överens	15
Vänta inte för länge	16
Begreppsförklaringar	17

Villkor för Tjänstepension

Försäkringsavtalet

Avtalet gäller tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal, utfästelse av arbetsgivare eller enskilt anställningsavtal.

Förutom dessa försäkringsvillkor gäller i förekommande fall även kompletterande tilläggsvillkor.

Avtal om pensionssparande i traditionell försäkring ingås med Folksam ömsesidig livförsäkring, (i fortsättningen kallat Folksam), organisationsnummer 502006-1585, med säte i Stockholm. Med Folksam avses här ej verksamhetsgrenen Kooperativa tjänstepensioner.

Adressen till Folskams huvudkontor är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm, telefon 0771-960 960. För mera information, kontakta närmaste Folksamkontor eller gå in på folksam.se

Försäkrad är den anställde på vars liv försäkringen gäller, det vill säga den person vars ålder eller dödsfall är bestämmande för hur och när försäkringsersättning ska utbetalas.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som ingår försäkringsavtalet med Folksam.

I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare. Om den försäkrade lämnat någon uppgift som är ofullständig eller oriktig gäller detsamma som om den försäkrade varit försäkringstagare. De uppgifter som lämnats ligger till grund för avtalet och registreras hos Folksam.

Det är mycket viktigt att alla uppgifter som lämnats av försäkringstagaren eller den försäkrade är sanna och fullständiga. Om så inte är fallet kan försäkringen bli ogiltig och försäkringsbolaget fritt från ansvar. Inbetalda riskpremier för förfluten tid återbetalas inte.

För försäkring i Folksam gäller dessa försäkringsvillkor och i förekommande fall även tilläggsvillkoren. Vidare gäller vad som anges i lagen om försäkringsavtal och svensk lag i övrigt samt i försäkringsbeskedet. Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas eller överlåtas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

Folksam lämnar kontrolluppgifter för pensionsförsäkring i enlighet med skatteförfarandelagen.

Folskams rätt att ändra försäkringsvillkoren och försäkringen

Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra försäkringsvillkoren och försäkringsavtalet i övrigt om det är nödvändigt på grund av ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Detsamma gäller om en sådan rätt särskilt avtalats eller om förut-

sättningarna för avtalet förändrats på så sätt att en ändring i försäkringsvillkoren behövs av försäkringstekniska skäl, på grund av försäkringens art eller om ändring i försäkringsvillkoren är nödvändig på grund av någon annan särskild omständighet.

För traditionell försäkring finns vidare en sådan rätt till ändring bland annat om den behövs för att uppfylla kravet på god standard på kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker samt i den utsträckning det krävs för att upprätthålla en skälig prissättning och skälig fördelning av risker samt överskott inom försäkringstagarkollektivet.

En ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft en månad efter det att Folksam avsänt meddelande om ändringen eller vid den tidpunkt som följer av lag eller myndighets föreskrift. Normalt sker sådan ändring vid slutet av en premieperiod. En ändring som kan anses vara obetydlig eller till fördel för försäkringstagarna får genomföras utan särskild information.

Försäkringens ikraftträdande

Försäkringen träder i kraft när Folksam mottagit första premien.

Premiebetalning

Premien erläggs av arbetsgivaren.

Vid den försäkrades arbetsoförmåga på grund av sjukdom, olycksfall eller vid föräldraledighet enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken, kan rätt till premiefrielse gälla. Sådan så kallad premiefrielseförsäkring meddelas av det försäkringsbolag som försäkrar övriga delar av pensionsavtalet.

Premier och pensionsbelopp

Försäkringar kan gälla med olika premiebetalningssätt: Löpande fast premie, engångspremie eller löpande engångspremie. För försäkring med löpande fast premie och engångspremie är premiens storlek i förhållande till pensionsbeloppet bestämd i förväg och kan inte ändras av Folksam under försäkringstiden. Inbetald/a premie/r skapar ett garantivärde, som säkerställer utbetalning av det avtalade pensionsbeloppet. För försäkring med löpande engångspremie beräknas ett pensionsbelopp för varje premie. Summan av dessa blir det slutliga pensionsbeloppet. Folskams antaganden vid varje premiebetalningstillfälle bestämmer hur stort pensionsbelopp en premie ger. Inbetalda premier bygger upp ett garantivärde. Antagandena om dödlighet, ränta och kostnader kan förändras. För de framtida premierna kan därför i förväg inte lämnas någon utfästelse om pensionsbeloppets storlek. För försäkring med fast försäkringsbelopp: Tänk på att sänkning av en bestämd premie minskar skyddet.

Garantivärde (tekniskt återköpsvärde)

Med garantivärde eller tekniskt återköpsvärde avses det vid varje tidpunkt beräknade värdet av Folksamns förpliktelser enligt försäkringsavtalet med hänsyn till dittills inbetalda premier. Beräkning sker med beaktande av antaganden om dödlighet, driftskostnader, andra belastningar, skatt och ränta.

Antaganden

Antaganden om dödlighet beräknas efter tillgänglig statistik för ålder samt enligt riskklassindelningar och med ett säkerhetstillägg. Antaganden om driftskostnader eftersträvar att täcka de verkliga kostnaderna. Räntan antas till en viss procentsats, från vilken avdrag sker för avkastningsskatt och driftskostnader. Antaganden om dödlighet, driftkostnader, andra belastningar, avkastningsskatt och ränta kan ändras för kommande premier för försäkring med löpande engångspremie.

Överskott och försäkringskapital

Om utvecklingen av dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och kapitalavkastning totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits när det garanterade försäkringsbeloppet beräknats uppstår ett överskott.

En försäkring med traditionell förvaltning berättigar till en andel av överskottet. Överskottet fördelas på försäkringar med hjälp av bland annat den återbäringsränta som används när försäkringskapitalet beräknas. Återbäringsräntan kan ändras och utjämnas över tiden, i syfte att långsiktigt upprätthålla målet för den kollektiva konsolideringsnivån. Återbäringsräntan kan variera mellan olika delbestånd samt begränsas av konsolideringskrav, solvenskrav och andra krav enligt lagen om försäkringsrörelse. Återbäringsräntan kan också variera beroende på försäkringstidens längd och när premieinbetalning skett. Om försäkringsavtalet innehåller en garanterad ränta, utgör denna en del av återbäringsräntan. Från återbäringsräntan avgår löpande driftskostnader och avkastningsskatt.

Försäkringskapitalet är försäkringens aktuella värde vid var tidpunkt med hänsyn till

- premieinbetalningar
- utbetalningar
- återbäringsränta
- riskpremie, kostnad för återbetalningsskydd vid dödsfall
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt
- att försäkringen ändras, eller upphör, vid dödsfall.

En försäkrings andel av överskottet motsvaras av skillnaden mellan försäkringskapitalet och det beräknade värdet av Folksamns garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtalet med senast gällande antaganden.

Överskott och därmed återbäringen är inte garanterat, vilket innebär att överskottet kan reduceras för att täcka uppkomna förluster. Överskottet kan dessutom reduceras om Folksamns solvenssituation är sådan att åtagandena gentemot kvarvarande försäkringstagare riskeras (solvensjustering).

Fördelning och tilldelning av överskott ska följa kontributionsprincipen. Detta innebär att fördelning av överskott i möjligaste mån ska baseras på den enskilda försäkringens bidrag till överskottet. Om försäkringsavtalet avslutas i förtid genom återköp eller flytt ska Folksam säkerställa att återköpet respektive flytten varken missgynnar den lämnande försäkringstagaren/ersättningsberättigade eller det kvarvarande försäkringstagarkollektivet. Om återköp eller flytt sker inom 15 år från teckningstidpunkten kan det därför medföra att justeringar kan bli aktuella av det återköpsbara respektive flyttbara värdet. För inbetalda premier gäller motsvarande om återköp sker inom 15 år från tidpunkten för inbetalning. För inflyttat kapital gäller även motsvarande om återköp eller flytt sker inom 15 år från tidpunkten för inflytt.

Såväl det återköpsbara som det flyttbara värdet kan även, oavsett tidpunkt, komma att reduceras vid återköp och flytt om Folksamns konsolideringsgrad vid tidpunkten för återköpet eller flytten är lägre än den vid var tid gällande procentsats som beslutats av Folksam. (marknadsvärdesjustering). Solvensjustering enligt ovan kan också ske.

Avbruten premiebetalning

För försäkring med löpande fast premie innebär avbruten premiebetalning att försäkringen görs om till en premiefri försäkring, så kallat fribrev. Försäkringsbeloppet reduceras så att det motsvarar dittills inbetalda premier. Om garantivärdet understiger 30 procent av prisbasbeloppet för annan försäkring än efterlevandepension har Folksam dock rätt att utbetala garantivärdet, reducerat med återköpsavgift.

För försäkring med endast efterlevandepension gäller motsvarande regel om fribrevsvärdet motsvarar en periodisk utbetalning som understiger tio procent av prisbasbeloppet per år.

För försäkring med löpande engångspremie innebär avbruten premiebetalning att dittills inbetalda premier ligger till grund för försäkringsbeloppet.

Ålderspension

Försäkringen gäller i någon av de två grundformer som anges nedan. Se i försäkringbeskedet vilken grundform som gäller.

1. Ålderspension utbetalas fr o m den månad den försäkrade uppnår 65 års ålder och så länge den försäkrade lever. Den försäkrade har vid tidpunkten för utbetalning rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.
2. Temporär ålderspension utbetalas tidigast från och med den månad den försäkrade uppnår 55 års ålder och senast från och med 85 års ålder. Utbetalning sker under minst 5 år och högst 20 år. Den försäkrade har vid tidpunkten för utbetalning rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Återbetalningsskydd

Om den försäkrade valt att komplettera ålderspensionen med återbetalningsskydd gäller följande.

Avlider den försäkrade *innan* ålderspensionen börjat utbetalas, omvandlas försäkringens hela värde till ett återbetalningsskydd, som utbetalas till insatt förmånstagare under minst fem år.

Avlider den försäkrade *efter* det att ålderspension börjat utbetalas fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare.

Vid livsvarig ålderspension sker utbetalning längst i 20 år från det att ålderspensionen började utbetalas.

När livsvarig ålderspension har börjat utbetalas, omfattar återbetalningsskyddet den del av försäkringsvärdet som avser de första 20 årens utbetalning.

Om ålderspension ska utbetalas under begränsad tid gäller återbetalningsskyddet under samma tid.

Den försäkrade/förmånstagare har vid tidpunkten för utbetalning rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Förmånstagare

Generellt förordnande

Förmånstagare till ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts, i första hand den försäkrades make eller sambo och i andra hand den försäkrades arvsberättigade barn. Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika proportioner.

Med make jämställs partner enligt lagen om registrerat partnerskap.

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans
eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap
eller
- stadigvarande sammanbor sedan minst sex månader.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning. För ytterligare information, se försäkringsbeskedet.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande.

Sådant förordnande kan endast omfatta

- a. make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- b. sambo eller tidigare sambo
- c. barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person under a) eller b).

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika proportioner såvida inget annat anges.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Avstående

Förmånstagare kan avstå från sin förmånstagar rätt. Avståendet kan göras helt eller delvis och även tidsbegränsas. Om avståendet sker villkorslöst och inte annat framgår av förmånstagarförordnandet, inträder den eller de som står närmast i tur som förmånstagare. Avståendet bör göras innan förmånstagaren kan anses ha tillträtt sitt förvärv.

Ändring av avtalet

Folksam har rätt att ta ut en avgift vid ändring av försäkringen. Läs mer om aktuella avgifter i Prislistan i förköpsinformationen.

Den försäkrades ändringsmöjligheter

Den försäkrade kan före utbetalningstidpunkten lägga till eller välja bort återbetalningsskydd.

Om återbetalningsskydd läggs till senare än vid första möjliga valtillfälle eller mer än 12 månader efter en familjehändelse erfordras hälsodeklaration. Med familjehändelse avses att den försäkrade gifter sig, blir registrerad partner, blir sambo eller får barn.

Den försäkrade har rätt att få pensionen utbetald från annan ålder, lägst 55 år. Den försäkrade kan även välja att ta ut pensionen under en begränsad tid.

Om utbetalning av livsvarig ålderspension med återbetalningsskydd börjar vid annan ålder än 65 år, fortsätter utbetalningarna efter den försäkrades död tills utbetalningar skett under sammanlagt 20 år. Den försäkrade har rätt att vid tidpunkten för den första utbetalningen ändra antalet år med återbetalningsskydd till lägst fem år. Om ålderspension ska utbetalas under en begränsad tid, gäller återbetalningsskyddet under samma tid.

Vissa ändringar kräver hälsoprövning.

Förmånstagares ändringsmöjligheter innan utbetalningar har påbörjats

Förmånstagare har vid den försäkrades död rätt att skjuta upp utbetalningarna eller ändra utbetalningstiden enligt reglerna i *Ändring av avtalet*. En ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt.

Utbetalning av försäkringsbelopp

Minsta periodiska belopp

Utbetalningstermin kan normalt väljas fritt mellan månad, kvartal, halvår och helår i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger två procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstermin och utbetalningstid. Är försäkringskapitalet lägre än 30 procent av ett prisbasbelopp när utbetalningen ska påbörjas har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp. Regeln kan ändras.

Anmälan om dödsfall

Anmälan om dödsfall ska snarast göras till Folksam. Dödsfallsintyg och släktutredning från skattemyndigheten ska bifogas anmälan. Komplettering ska på begäran ske med handlingar och uppgifter i övrigt som är av betydelse för bedömning av rätten till ersättning.

Dröjsmålsränta

Utbetalning ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som åligger denne. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas med tillbörlig skyndsamhet.

Sker utbetalningen senare än vad som sagts ovan betalar Folksam dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta utges även om dröjsmål inte föreligger enligt följande. Sådan ränta avräknas i förekommande fall från dröjsmålsräntan.

Rätt till ränta föreligger från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av Folksam och framgår av vid tecknandet eller senare lämnad information.

Flytträtt

Flytt från och inom Folksam

En pensionsförsäkring med återbetalningsskydd/efterlevandeskydd tecknad den 1 januari 2002 eller senare har flytträtt.

Försäkringstagaren har möjlighet att överföra försäkringskapitalet i en pensionsförsäkring som avser ålderspension till en annan pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare eller till annan pensionsförsäkring hos Folksam. Vid arbetsgivarägd tjänstepensionsförsäkring krävs samtycke av den försäkrade.

En flytt får tidigast ske ett år efter det att försäkringsavtalet ingicks och måste avse hela försäkringskapitalet samt vara möjlig med hänsyn till försäkringens art. Flytt kan inte ske från försäkring som vid flyttidpunkten inte har återbetalningsskydd/efterlevandeskydd. Den försäkrade har dock rätt att före den avtalade pensionsåldern enligt försäkringsavtalet komplettera ålderspensionen med ett återbetalningsskydd för att därefter ha möjlighet att flytta. Det krävs då att den försäkrade genomgår en hälsoprövning med godkänt resultat.

Under utbetalningstid gäller dessutom att flytt inte är tillåten för försäkring med livsvarig ålderspension även om försäkringen innehåller återbetalningsskydd/efterlevandeskydd. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall. Flytt genomförs om den bedöms överensstämma med inkomstskattelagens regler. Försäkringsavtalet upphör att gälla när försäkringskapitalet överförs till mottagande försäkringsgivare. Vid flytt från Folksam upphör återbetalningsskydd och premiefrielseförsäkring att gälla.

Vid beräkning av det flyttbara försäkringskapitalet görs avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt flyttavgift. Det flyttbara försäkringskapitalet kan därför vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet, dock minst det garanterade värdet efter flyttavgift. Vid överföring från försäkring tecknad den 1 januari 2021 eller senare gäller dock att det redovisade försäkringskapitalet, efter avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt flyttavgift bildar det flyttbara försäkringskapitalet.

Läs mer om justeringar under *Överskottsfordelning och försäkringskapital*.

Flyttavgiften består av en administrativ avgift samt i vissa fall av en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader. Kvarvarande anskaffningskostnader kan vara lön till Folsams försäkringsrådgivare eller ersättning till förmedlare för rådgivning, och är kostnader som vid tidpunkten för flytten ännu inte hunnits täckas genom försäkringsavgift.

Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra reglerna för flytt av försäkringskapitalet samt avgifterna och sättet att ta ut dem. Se aktuella avgifter som finns på folksam.se.

Flytt till pensionsförsäkring i Folksam

Försäkringstagaren har möjlighet att överföra försäkringskapitalet från en pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare till antingen en nytecknad pensionsförsäkring eller en redan befintlig pensionsförsäkring hos Folksam om det är förenligt med Folsams regelverk för flytt till befintlig försäkring.

Folsams ansvar vid försäkringsfall för det överförda försäkringskapitalet börjar gälla när det avgivande bolagets ansvar upphör under förutsättning att försäkringskapitalet kommer till Folksam inom en månad därefter. Folsams ansvar inbegriper dock inte något ansvar för försäkringskapitalets värdeutveckling för tid före det att försäkringskapitalet kommit till Folksam och placerats på försäkringen.

Folksam har rätt att, vid placering i traditionell förvaltning i Folksam, dela upp överfört försäkringskapital i ett överskott och en återstående del som används för att bestämma ett garanterat försäkringsbelopp enligt en fördelning som Folksam bestämmer.

Force majeure

Under förutsättning att Folksam har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma. så är Folksam inte ansvarigt för skada som har sin grund i sådan omständighet som ligger utanför Folksams kontroll och som inte skäligen har kunnat förutses. Exempel på sådan force majeure-händelse är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör Folksam.

Skydd av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam, behöver vi hantera dina personuppgifter för att kunna administrera försäkringsförhållandet, hantera anmälda skador, beräkna försäkringspremier eller för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, hälsoinformation, om det finns medförsäkrad, uppgifter om försäkringsfall och annan relevant information. Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part eller från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Kontaktuppgifter till det Folksambolag som är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter finner du i ditt försäkringsbesked. Du kan även kontakta Folksams dataskyddsombud på dataskyddsombud@folksam.se.

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt Folksams etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksambolagen gemensamt kundregister för bland annat automatisk adressuppdatering och samordning av bolagens information och marknadsföring till dig. Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsbolag.

Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om Folksamns hantering av personuppgifter och dina rättigheter på [folksam.se/personuppgifter](https://www.folksam.se/personuppgifter).

Skaderegistrering

Folksam använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Folksam får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Information

Folksam utfärdar värdebesked till den försäkrade med uppgift om pensionskapitalets värde för varje år som premie tillgodoförts den försäkrade. Folksam lämnar på begäran annan information rörande försäkringen.

Den försäkrades arbetsgivare har rätt att få del av information i den del uppgifterna behövs för att bedöma arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader.

Avgifter och skatt

I försäkringsverksamheten uppkommer kostnader för administration, försäljning med mera samt kostnader för avkastningsskatt. För att täcka dessa kostnader har Folksam rätt att ta ut avgifter från försäkringen. Nivån och sättet att ta ut avgifter kan ändras under försäkringstiden. Sådan ändring träder normalt i kraft vid nästa premiebetalningsperiod eller vid den tidpunkt som följer av lag eller myndighets föreskrift. För traditionell försäkring kan utjämning ske över tiden.

I samband med att försäkringen tecknas lämnas information om vilka avgifter som tas ut samt storleken på avgifterna vid den tidpunkt försäkringen tecknas. Uppgift om aktuella avgifter finns även på [folksam.se](https://www.folksam.se).

Kapitalförvaltning i Folksam

Målet för Folksams förvaltning är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk och placeringsrestriktioner. För förvaltningen gäller särskilda regler, primärt försäkringsrörelselagens placeringsregler. Därtill beaktas särskilt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksams regler för miljö- och etikhänsyn.

Den största risken för ett livförsäkringsbolag är att man inte långsiktigt kan täcka de avtalade förpliktelser man har gentemot försäkringstagarna. För att minimera denna risk beaktas särskilt försäkringsåtagandenas art och löptid vid sammansättningen av placeringstillgångarna.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal placeringsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån – även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna – får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet.

Styrelsen fastställer varje år placeringsriktlinjer. I dessa anges hur tillgångarna skall fördelas mellan de olika tillgångsslagen. Placeringsriktlinjerna framgår av förköpsinformationen.

Kollektiv konsolideringsnivå

Folksams kollektiva konsolideringsnivå är förhållandet mellan de totala tillgångarna och åtagandena gentemot försäkringstagarna i form av framtida utbetalningar och eventuellt tilläggsbelopp. Om de sammanlagda tillgångarna precis motsvarar de sammanlagda försäkringskapitalen är den kollektiva konsolideringsnivån 100 procent. Uppgift om konsolideringsnivån finns på folksam.se.

Den kollektiva konsolideringen ska ligga mellan 100 och 120 procent. Målnivån för den kollektiva konsolideringen är 112 procent. Målet för konsolideringsnivån fastställs av Folksams styrelse. Återbäringsräntan fastställs så att konsolideringsnivån ligger mellan 100 och 120 procent. Återbäringsräntan omprövas en gång i månaden och dess nivå beslutas av Folksams verkställande direktör. Återbäringsräntan kan variera för olika delbestånd.

Om den kollektiva konsolideringen överstiger den övre gränsen (120 procent) i mer än tolv månader ska en plan tas fram med syfte att återställa konsolideringen till en nivå inom intervallet inom tolv månader. Om den kollektiva konsolideringen understiger den nedre gränsen (100 procent) i mer än sex månader ska en engångsreallokering (engångsåtertag av återbäring) ske inom arton månader. En engångsreallokering ska syfta till att den kollektiva konsolideringen når nivån 104 procent.

Folksams konsolideringsnivå och ekonomiska ställning i övrigt framgår av Folksams årsredovisning, som finns på folksam.se.

Försäkringsbelopp

Försäkringsbelopp byggs upp genom premiebetalning och en garanterad ränta. Varje premie ger försäkringstekniskt ett eget garanterat försäkringsbelopp. Varje sådant försäkringsbelopp bestäms enligt vid varje premiebetalningstillfälle gällande antaganden om dödlighet/livslängd med mera. Summan av dessa försäkringsbelopp blir den slutliga pensionen.

För att bedriva försäkringsverksamhet krävs att bolaget har ett visst kapital utöver tillgångar som krävs för skuldtäckning. Vid bestämmande av försäkringsbelopp kan därför en belastning ske på varje premie.

Pensionen höjs med uppkommen återbäring. Återbäring är försäkringens andel i det överskott som uppstår om utvecklingen av dödlighet, ränta och driftskostnader blir gynnsammare än vad som ursprungligen antagits. Återbäringen utgör del av bolagets riskkapital och är inte garanterad. Det innebär att eventuella framtida underskott kan leda till att uppkommen återbäring reduceras.

Återbäringsränta är en särskild räntesats som används när kapitalavkastningen tillförs pensionskapitalet. För aktuell återbäringsränta se folksam.se.

Räntesatsen anges före avdrag för driftskostnader relaterade till kapitalet. Från återbäringsräntan avgår även avkastningsskatt, som Folksam betalar in. Om försäkringsavtalet innehåller en garanterad ränta, utgör denna en del av återbäringsräntan.

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshandtering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda.

En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende. Om du ändå inte blir nöjd så kan du kontakta handläggarens närmaste chef.

Kundombudsmannen Folksam

Du som är kund i Folksam har möjligheten att få ditt ärende omprövat av Kundombudsmannen som är oberoende i förhållande till Folksams organisation.

Kundombudsmannen omprövar de flesta ärenden rörande försäkring, skadefrågor och sparande. Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut kan Kundombudsmannen göra en opartisk bedömning av ditt ärende. Efter det att Folksam har lämnat sitt slutliga beslut har du ett år på dig att göra en anmälan till Kundombudsmannen, under förutsättning att preskription inte inträtt i enlighet med vad som anges nedan i avsnittet *Vänta inte för länge*.

Adress: Kundombudsmannen Folksam, 106 60 Stockholm, telefon: 020-65 52 53
e-post kundombudsmannen@folksam.se, webb: folksam.se

Försäkringskommitté

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ditt ärende prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för information om detta förfarande.

Personförsäkringsnämnd

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Du kan själv begära prövning hos Personförsäkringsnämnden via en särskild blankett som finns hos Svensk Försäkrings Nämnder, Box 24067, 104 50 Stockholm, tel: 08-52278720 eller på webb: forsakringsnamnder.se

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor. ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande. Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida.

Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm, telefon: 08-508 860 00, e-post: arn@arn.se, webb: arn.se

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm, telefon: 0200-22 58 00, webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Du kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadehändelsen/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd.

Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande.

Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Begreppsförklaringar

Förmånstagare

Förmånstagare är den eller de som utbetalning görs till enligt förmånstagarförordnandet.

Försäkrad

Försäkrad är den person på vars liv, ålder eller hälsa försäkringen gäller.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbrev/Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om vem som är försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare, om försäkringstid, premiebetalningstid och omfattningen av försäkringen.

Försäkringsvillkor

Beskriver de ersättningsmoment som kan ingå i försäkringen. De ersättningsmoment som ingår redovisas i försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med Folksam och som äger försäkringen. Övergår äganderätten till annan, betraktas denne därefter som försäkringstagare.

Försäkringstid

Den tid den försäkrade omfattas av försäkringen.

Medförsäkrad

Den eller de personer utöver den försäkrade på vars liv försäkringen beror. Den försäkrade eller någon av de medförsäkrade måste således leva för att försäkringsbeloppet ska utbetalas. Individuellt medförsäkrad ska namnges medan kollektivt medförsäkrade, ofta make/barn, inte behöver namnges i avtalet.

Premiebetalningstid

Den tid premier ska betalas under försäkringstiden.

Prisbasbelopp

Prisbasbeloppet fastställs av regeringen varje år och används som underlag vid olika beräkningar.

Folksam